

[Sønderby]

forvridning, der opstår, hvis vi stiller meget store miljøkrav og nogle af de lande, vi skal konkurrere med, har meget lave miljøkrav. Derfor vil alle da være interesseret i, at vi får løst disse problemer til fælles gavn for miljøet og således, at der også bliver ligestilling for de forskellige virksomheder.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Sønderby, at vi jo ikke tager fra nogen med dette forslag, når det gælder alle de tosidige kontakter, Danmark-Østtyskland, Danmark-Polen osv. Det skal vi da fortsat gøre. Det er da positivt, selvfølgelig. Jeg synes, hr. Sønderbys indlæg viser, at et af de aller alvorligste jerntæpper er det, der går i folks egne hoveder, altså den manglende forståelse for, hvad det egentlig er, det handler om. Jeg synes, hr. Sønderby har et stort jerntæppe gående ned igennem hovedet i opfattelsen af verden. Dette forslag bygger jo netop på, at der skal åbenhed til, at der skal overvågningsprogrammer til. Det kan man jo da ikke forlange bare af Danmark og Vesttyskland; når vi skal have DDR og Polen med, må de også gå med på de ting. Der ligger også en vis dynamik deri. Men det er da interessant, at det skal være mistænksomheden, man afviser på; sådan forstår jeg hr. Sønderby. Når man har mistanke om, at de ikke vil være med, skal man heller ikke forsøge. Det synes jeg egentlig er den værste blokering, denne debat har vist.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg må afvise enhver tanke om, at regeringen ikke ønsker at arbejde internationalt. Jeg må samtidig afvise, at vi ikke skulle have gjort det. Jeg må også afvise ethvert forsøg på ligesom at trække et skær af uvirkelighed hen over regeringen, fordi den har den holdning til dette forslag, jeg har givet udtryk for – et skær af, at det, der er lavet hidtil, intet er. Regeringen er nemlig positiv over for at få løst miljøproblemerne internationalt.

Jeg vil gerne medgive hr. Gade et positivt engagement i miljøspørgsmål; dette forslag er et udspring af dette engagement. Så vidt så positivt. Det, jeg spørger om, er, om det arbejde, der i vid udstrækning er i gang nu, vil nyde fremme, hvis det skal ind igennem dette forslag, eller om vi kan risikere, at det

modsatte sker. Det er det, vi er bange for, og det er baggrunden for vores holdning.

Hr. Hjortnæs var inde på, at det, der foregår, ikke er tilfredsstillende, og at det var, som om mit indlæg antydede, at alt i virkeligheden var godt. Det, jeg syntes var godt, var, at der var åbnet nogle kanaler, hvorigennem vi kan arbejde. Det betyder ikke, at miljøets tilstand i Europa er tilfredsstillende. Det skal vi arbejde stærkt videre på at forbedre. Alle initiativer, der kan hjælpe til det, vil vi arbejde sammen om. Men jeg er bange for, at det positive, der ligger i dette forslag, kan blive til noget negativt på baggrund af det, jeg har taget frem.

Men jeg har også bemærket, at hr. Hjortnæs var inde på, at eksempelvis Nordsøen ikke har det særlig godt, og jeg har også lagt mærke til, at der i bemærkningerne til forslaget står noget om, at der i de internationale aftaler ikke findes noget om landenes vandforurening. Jeg går ud fra, at forslagsstillerne tænker på det forhold, at en række centraleuropæiske lande ikke har tiltrådt den såkaldte Pariskonvention, som jo begrænser den landbaserede havforurening. Det er da klart, at denne konvention har enormt stor betydning for Nordsøen og dermed de danske farvande.

De lande, der her er tale om, er DDR og Tjekkoslaviet, hvor navnlig DDR betyder mest for forureningen i Nordsøen. Disse lande udleder igennem floden Elben store mængder tungmetaller og næringsalte til Nordsøen.

Det er rigtigt, at disse lande ud fra en faglig vurdering burde have tiltrådt Pariskonventionen, men det har de altså ikke, fordi de af forskellige politiske årsager ikke ønsker det. DDR deltager i andre internationale organer vedrørende havforureningen: Londonkonventionen om dumpning og Helsingforskonventionen om Østersøens forurening. I disse og andre samarbejdsorganer lægges der pres på DDR om at begrænse sine udledninger og i det hele taget begrænse den grænseoverskridende vandforurening. Det gør regeringen sandelig også. Vi er af den opfattelse, at der skal lægges et vedvarende pres på DDR, og at dette pres jo er lagt. Det er en af fordelene ved, at vi har en miljøsamarbejdsaftale med DDR, der gør, at de det ene år er på besøg i Danmark med min kollega og jeg det andet år med mine embeds-